

31224791ZX

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ για την ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΤΑΣΗΣ ΕΘΙΑΓΕ στη ΛΑΡΙΣΑ

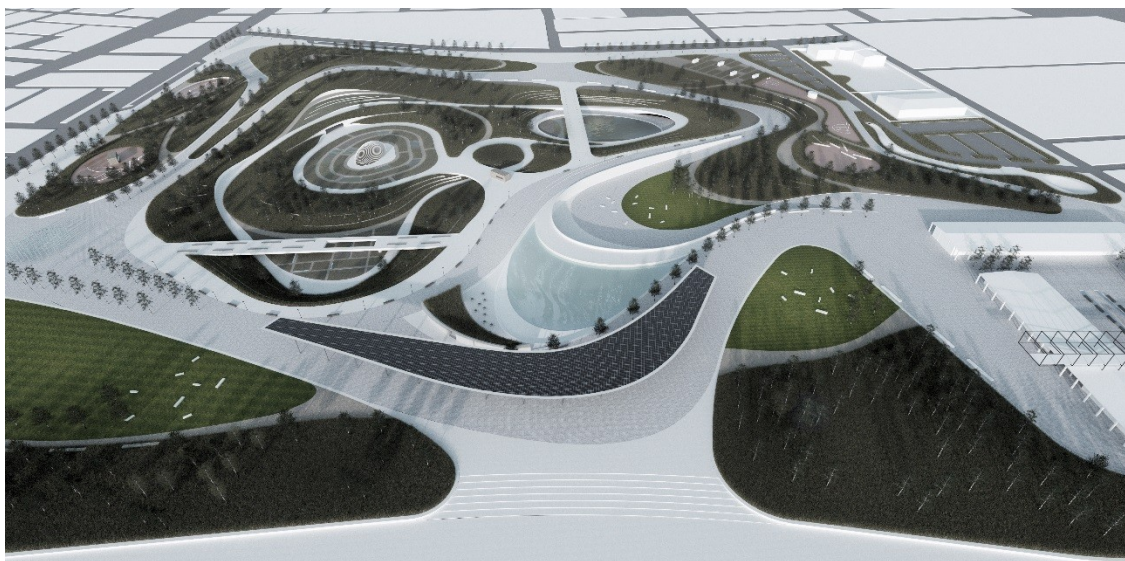
ΕΚΘΕΣΗ – ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

MOEBIUS PARK

Η βασική χειρονομία της πρότασης βρίσκεται στην δημιουργία ενός νέου πλαστικού ανάγλυφου του εδάφους, που έρχεται να αντιταχθεί στην οριζοντιότητα του Θεσσαλικού κάμπου και της χάραξης βασικών ανισόσταθμων διαδρομών, που οριοθετούν χώρους πράσινου, χρήσεων και λειτουργιών, με ισχυρή πρόθεση να ενισχυθούν οι κεντρομολες και κυκλοτερείς κινήσεις στο χώρο σε αντίθεση με τις γραμμικές, που διατηρούνται μερικά μόνο στην πρόταση σαν ανάμνηση της δομής του πολεοδομικού ιστού.

Με την πρόθεση αυτή ουσιαστικά ο σχεδιασμός επιθυμεί να “εγκλωβίσει” τον χρήστη στο πάρκο - ιδανικά σε μια συνθήκη ταινίας του Moebius - από όπου και συμβολικά δανειζόμαστε το όνομα.

Με την είσοδο στο πάρκο η χρονοβιολογία του χρήστη αλλάζει, από την αυστηρότητα του πολεοδομικού καννάβου στην ελευθερία του φυσικού τοπίου.

Χωροταξικές και πολεοδομικές ρυθμίσεις

Ο χώρος μελέτης εντάσσεται ευρύτερα στον περιφερειακό δακτύλιο ανάπτυξης πρασίνου της πόλης, που οριοθετείται νότια του υφιστάμενου στρατοπέδου Μπουγά, το οποίο προβλέπεται να αναπτυχθεί σαν Εκθεσιακό κέντρο και περιλαμβάνει μεταξύ των άλλων και το Πάρκο Χατζηχαλαρ, που βρίσκεται σε σχετικά κοντινή απόσταση.

Η οδός Θεοφράστου και η οδός Πανιωνίου χαρακτηρίζονται ως συλλεκτηριοί οδοί στην οργάνωση του οδικού δικτύου της πόλης συνδεδεμένες με βασικούς και υπεροπτικούς οδικούς άξονες και συγκεκριμένα την Ε.Ο Λάρισας – Φαρσάλων και την Ε.Ο Λάρισας – Καρδίτσας εξασφαλίζοντας εύκολη και άμεση προσβασιμότητα στο χώρο μελέτης.

Οι συγκεκριμένοι δρόμοι ανήκουν και στο προγραμματιζόμενο δίκτυο ανάπτυξης ποδηλατοδρόμων της πόλης κατηγορίας Ι που προβλέπει την δημιουργία ποδηλατοδρόμων πλάτους 2,00μ ανεξάρτητα από το οδόστρωμα κίνησης των οχημάτων.

Στόχος του πολεοδομικού σχεδιασμού της πόλης είναι η ανάπτυξη χώρων πρασίνου εκατέρωθεν της οδού Θεοφράστου από την συμβολή της με την οδό Κολχιδος μέχρι την Ε.Ο Λάρισας – Φαρσάλων δημιουργώντας έτσι έναν ευρύτερο χώρο πρασίνου και πρόσβασης στο χώρο μελέτης.

Η δημιουργία ενός πολυλειτουργικού πάρκου στη συγκεκριμένη περιοχή, σε συνδυασμό με όλα τα παραπάνω στοιχεία, διαμορφώνουν τις προϋποθέσεις ανάπτυξης ενός νέου τοπικού αλλά και υπεροπτικού κέντρου στη πόλη, ενός νέου σημαντικού πόλου αναφοράς στον πολεοδομικό ιστό προσθέτοντας έτσι ένα νέο ισχυρό κρίκο στην αλυσίδα των σημαντικών μνημείων, κτιρίων και αστικών χώρων που ήδη αποτελούν αντικείμενο ενδιαφέροντος για κάθε επισκέπτη αλλά και τους ίδιους τους κατοίκους.

Κεντρική ιδέα της πρότασης

Κεντρική ιδέα της πρότασης είναι η δημιουργία ενός πάρκου φιλικού στο χρήστη, ενός πάρκου που κρατά τον χρήστη στο εσωτερικό του αποκαλύπτοντας σταδιακά όλες τις επιμέρους πτυχές, οπτικές και δραστηριότητες του, ενός χώρου στη κλίμακα του χρήστη, με σαφή και αναγνωρίσιμα όρια των επιμέρους περιοχών με δυνατότητες ανάγνωσης από διαφορετικά κάθε φορά σημεία και με διαφορετικό κάθε φορά τρόπο, ενός πάρκου που θα είναι πρωτίστως χώρος πρασίνου και που τελικά θα γίνεται απόλυτα βίωμα του χρήστη.

Η πολυλειτουργικότητα του πάρκου είναι το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του και στόχος της πρότασης είναι η χωροθετηση και ανάπτυξη των επιμέρους στοιχείων του με τέτοιο τρόπο, που να διατηρούν την λειτουργική τους αυτονομία, να αποτελούν συγχρόνως μια οργανική ενότητα και τελικά να προβάλλονται ως συνεχή ερεθίσματα σε μια βιωματική πορεία αναζήτησης του χρήστη.

Χαρακτηριστικά του χώρου μελέτης

Τα βασικά χαρακτηριστικά του χώρου μελέτης είναι η επιπεδοτητα του χώρου και οι νομοθετημένοι άξονες κυκλοφορίας που προσδιορίζουν και τα βασικά σημεία πρόσβασης στο χώρο.

Περιγραφή πρότασης

Ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο στη διαμόρφωση της πρότασης αποτελεί το ανάγλυφο του εδάφους.

Η απόλυτη επιπεδοτητα του χώρου, που αποτελεί χαρακτηριστικό στοιχείο όλης της ευρύτερης περιοχής, δημιουργεί στο χρήστη φυγές χωρίς όρια και την αίσθηση γρήγορων μετακινήσεων και όχι στάσεων στο χώρο με αποτέλεσμα την έλλειψη επι μέρους σημείων αναφοράς, παρατήρησης και αναγνώρισης.

Η δημιουργία ενός νέου ανάγλυφου εδάφους με εξάρσεις και υποχωρήσεις στοχεύει στη δημιουργία ποικίλων υψομετρικά περιοχών, διαδρομών και οπτικών ορίων στο χώρο, στη δημιουργία κλίμακας για την χωροθετηση επι μέρους χρήσεων και δραστηριοτήτων και στην δημιουργία ποικίλων ερεθισμάτων, που προκαλούν τον χρήστη να αντιληφθεί συνολικά την δομή του χώρου.

Διαμορφώνονται παράλληλα ποικίλες σχέσεις του χώρου με το άμεσα δομημένο περιβάλλον και γενικά δημιουργείται ένα ανατρεπτικό τοπίο στην επιπεδοτητα του ευρύτερου αστικού χώρου.

Οι βασικές προσβάσεις στο πάρκο διαμορφώνονται στα σημεία που καταλήγει περιμετρικά το νομοθετημένο εσωτερικό δίκτυο κυκλοφορίας.

Κεντρικός άξονας σχεδιασμού είναι η δημιουργία ενός **εσωτερικού δακτυλίου βασικών ροών** που ενισχύει την λειτουργική εσωστρέφεια του χώρου και συγκρατεί τον χρήστη στο εσωτερικό αναδεικνύοντας παράλληλα τη λειτουργική δομή του πάρκου συνολικά.

Είναι ο άξονας βασικών κινήσεων και στάσης στο χώρο , στον οποίο αρθρώνονται με ιδιαίτερο κατά περίπτωση τρόπο όλες οι δραστηριότητες του πάρκου. Η ενότητα του θεματικού Πάρκου Περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, του Βοτανικού κήπου και του Μουσείο Εδαφών, το Κέντρο Προώθησης Αγροτικής Καινοτομίας, το Πολιτιστικό χωριό αλλά και σημαντικοί ελεύθεροι χώροι με ποικίλες δραστηριότητες αποτελούν ερεθίσματα στη βιωματική πορεία του χρήστη.

Στον δακτύλιο αυτό καταλήγουν και όλες οι προβλεπόμενες προσβάσεις από τον περιβάλλοντα αστικό χώρο.

Υποχωρήσεις στη διαμόρφωση του φυσικού ανάγλυφου γίνονται σε περιοχές κάτω από τους νομοθετημένους άξονες εσωτερικής κυκλοφορίας με στόχο να προβληθούν ως στοιχεία σχεδιασμού (γέφυρες) τμήματα τουλάχιστον αυτών των αξόνων. Είναι σαφές ότι ο συνολικός σχεδιασμός εξασφαλίζει τις διαμπερείς μετακινήσεις που προβλέπονται από το νομοθετημένο δίκτυο εσωτερικής κυκλοφορίας αφού οι άξονες αυτοί εντάσσονται στη διαμόρφωση ευρύτερων χώρων κίνησης του πάρκου.

Η έξαρση στη διαμόρφωση του φυσικού ανάγλυφου γίνεται στη ΒΔ περιοχή του χώρου μελέτης με στόχο να εξασφαλισθεί φυσική συνέχεια του τοπίου και ομαλή μετάβαση μεταξύ εξάρσεων και υποχωρήσεων.

Ο συνδυασμός ανάγλυφου εδάφους και βασικού εσωτερικού δακτυλίου ροών εξασφαλίζει χωρικά πολλά και ποικίλα σημεία ενδιαφέροντος αλλά και οπτικών του πάρκου (τοπικά και συνολικά) ενώ παράλληλα διαμορφώνονται συνθήκες για την οριοθέτηση επι μέρους περιοχών με φυσικά κατά κανόνα στοιχεία και ιδιαίτερα κάθε φορά χαρακτηριστικά.

Η **Κεντρική Πλατεία** και λόγω μεγέθους αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο στη ανάπτυξη του εσωτερικού δακτυλίου ροών αλλά και κεντρικό σημείο αναφοράς αφού μ' αυτόν σχετίζονται όλες οι βασικές δραστηριότητες του πάρκου.

Ο χώρος της διαμορφώνεται σε 2 επίπεδα, που αποτελούν τμήματα του εσωτερικού δακτυλίου ροών στο πάρκο, με την στάθμη του ψηλότερου επιπέδου να διαμορφώνεται στο επίπεδο του δαπέδου των υφιστάμενων αποθηκών, στάθμη που

κρίθηκε ότι εξυπηρετεί καλύτερα την συνολική αξιοποίηση κτιρίων και περιβάλλοντος χώρου τους για την καλύτερη λειτουργική ένταξη του Πολιτιστικού χωριού στο πάρκο.

Το τμήμα αυτό της Κεντρικής Πλατείας αποτελεί τον άμεσο χώρο πρόσβασης στην ενότητα του θεματικού Πάρκου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης, του Βοτανικού κήπου και του Μουσείου Εδαφών και Γεωργικής τεχνολογίας, συνδέεται άμεσα με τον ευρύτερο χώρο του Πολιτιστικού χωριού, φιλοξενεί δραστηριότητες αναψυχής και πολυλετουργικά στοιχεία χώρου. που μπορούν δυνητικά να αποτελέσουν χώρους συγκέντρωσης και ανάπτυξης ποικίλων υπαίθριων ή στεγασμένων δραστηριοτήτων του πάρκου.

Κυρίαρχο ρόλο έχουν η λίμνη, το μικρό αναψυκτήριο και το ενεργειακό στέγαστρο που σηματοδοτεί παράλληλα την είσοδο του πάρκου από την οδό Θεοφράστου. Καθιστικοί χώροι αναπτύσσονται περιμετρικά της λίμνης ενώ το ενεργειακό στέγαστρο που αποτελεί σημαντικό σκιασμένο χώρο στη διαδρομή πεζών και ποδηλάτων είναι δυνητικά χώρος κατάλληλος για υπαίθριες εκθέσεις και άλλες εκδηλώσεις του πάρκου.

Το χαμηλό τμήμα της Κεντρικής Πλατείας αναφέρεται αποκλειστικά στο Κέντρο Προώθησης Αγροτικής Καινοτομίας, αφού πέραν των κλειστών χώρων εξασφαλίζεται και ικανός υπαίθριος χώρος για τις δραστηριότητες του κέντρου.

Τρίπτυχο Θεματικού Πάρκου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης, Βοτανικού Κήπου και Μουσείου Εδαφών και Γεωργικής τεχνολογίας

Στο κεντρικό τμήμα του πάρκου, που περιβάλλεται από τον εσωτερικό δακτύλιο βασικών ροών, χωροθετείται και οριοθετείται η ενότητα του Θεματικού Πάρκου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης, του Βοτανικού κήπου και του Μουσείου Εδαφών και Γεωργικής τεχνολογίας.

Ουσιαστική προσέγγιση στην λειτουργική οργάνωση της ενότητας είναι η χάραξη διαδρομών που μπορεί να είναι διακριτές αλλά και συνδυαστικές και σε κάθε περίπτωση μπορούν να γίνουν αντιληπτές σαν τμήμα ενός συνολικού σχεδιασμού με κοινή φιλοσοφία.

Με δεδομένη την απαίτηση οριοθέτησης των επι μέρους δραστηριοτήτων αλλά και λειτουργίας τους εντός συγκεκριμένου ωραρίου, τόσο η μορφολογία του εδάφους αλλά κυρίως η δημιουργία ανισοσταθμών διαδρομών πάνω από χώρους του Θεματικού Πάρκου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης διαμορφώνει τις προϋποθέσεις ώστε η ενότητα αυτή να εξακολουθεί να παραμένει, όλες τις ώρες, ένα οπτικά ενεργό στοιχείο του πάρκου.

Θεματικό Πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης

Η οργάνωση και διαμόρφωση των χώρων του πάρκου στοχεύει στην ανάδειξη της σημασίας της βιοποικιλότητας, των βιοτόπων, της αξιοποίησης των υδάτινων φυσικών πόρων με το τρίπτυχο συλλογή - αποθήκευση - διαχείριση, της αξιοποίησης της γεωργικής γης με καινοτόμες μεθόδους αλλά και περιβαλλοντικά κριτήρια για την παραγωγή σύγχρονων ανταγωνιστικών προϊόντων, της σχέσης τη φύση και το φυσικό περιβάλλον που διαμορφώνεται με διάφορες ανθρωπογενείς παρεμβάσεις, της σημασίας της ισορροπημένης χρήσης για την πραγματική αναγέννηση των εδαφών, της ανακύκλωσης γενικά για την προστασία του περιβάλλοντος, της ενεργειακής αξιοποίησης φυσικών αγαθών (ήλιος, άνεμος) και γενικά για θέματα που αφορούν τη σχέση ανθρώπου με το φυσικό του περιβάλλον είτε ως φυσικό αγαθό είτε ως μέσο και εργαλείο της επαγγελματικής του δραστηριότητας.

Η προσπέλαση γίνεται από τον χώρο της κεντρικής πλατείας του πάρκου και η οργάνωση των επι μέρους χώρων ακολουθεί μια βασική πορεία στην οποία αναδεικνύονται σταδιακά όλα τα παραπάνω στοιχεία.

Μικρό κέντρο στην πορεία αυτή φιλοξενεί χώρους για ενημερωτικούς και εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Βοτανικός Κήπος

Στόχος είναι η δημιουργία ενός μικρού πρότυπου βοτανικού κήπου με επιλεγμένα κυρίως είδη από την ευρύτερη περιοχή για την ανάδειξη της τοπικής βιοποικιλότητας και ιδιαιτεροτήτων της τοπικής χλωρίδας.

Η πρόσβαση του γίνεται μέσω της κεντρικής πλατείας του πάρκου.

Μουσείο Εδαφών και Γεωργικής τεχνολογίας

Το Μουσείο Εδαφών και Γεωργικής τεχνολογίας έχει ενημερωτικό και εκπαιδευτικό χαρακτήρα αφού παρουσιάζει και αναδεικνύει με διαδραστικό και ψηφιακό κυρίως τρόπο, το πλήθος και την ποικιλία των γεωργικώς εκμεταλλεύσιμων εδαφών της χώρας καθώς και την τεχνολογική εξέλιξη στον τομέα της γεωργίας σε παγκόσμιο επίπεδο.

Αποτελεί μια ευρύτερη ενότητα με τον Βοτανικό κήπο στο πλαίσιο ανάπτυξης δραστηριοτήτων που σχετίζονται με το περιβάλλον και την βιοποικιλότητα και ανάλογη είναι η σχετική τους χωροθετηση στο πάρκο.

Η πρόσβαση γίνεται μέσω του χώρου της κεντρικής πλατείας και η ανάπτυξη και εσωτερική διάρθρωση των μουσειακών χώρων, λόγω της ιδιαιτερότητας του αντικειμένου, γίνεται κάτω από τον προτεινόμενο λόφο του νέου ανάγλυφου του πάρκου, προβάλλοντας στο έδαφος φωτιστικές σχισμές των χώρων.

Κέντρο Προώθησης Αγροτικής Καινοτομίας

Το Κέντρο έχει σαν στόχο την ουσιαστική ενδυνάμωση της τεχνολογικής ικανότητας της αγροτικής οικονομίας με την συνεχή ενημέρωση στις καινοτόμες δράσεις παραγωγής, στη βελτίωση των ικανοτήτων των φορέων παραγωγής, στην ανάπτυξη και εφαρμογή τεχνολογικών καινοτομιών με την παρουσίαση νέων μεθόδων παραγωγής, στην προβολή νέων ανταγωνιστικών προϊόντων αλλά και τη συνεχή εκπαίδευση νέων και παλαιών αγροτών στα θέματα αυτά.

Ουσιαστικός στόχος είναι βέβαια και η προώθηση των προϊόντων στην εγχώρια αγορά αλλά κυρίως στις αγορές του εξωτερικού με σύγχρονες μεθόδους αξιοποίησης όλων των δυνατοτήτων του διαδικτύου.

Το Κέντρο χωροθετείται στο χαμηλό τμήμα της κεντρικής πλατείας του πάρκου. Οι κλειστοί χώροι περιλαμβάνουν κυρίως Αίθουσα εκδηλώσεων. Εκθεσιακούς χώρους προβολής και προώθησης προϊόντων αλλά και χώρους συνεχούς εκπαίδευσης νέων και παλαιών αγροτών – παραγωγών και βέβαια χώρους διοικητικής υποστήριξης με τους αναγκαίους βοηθητικούς χώρους.

Ο υπαίθριος χώρος που διαμορφώνεται αφορά αποκλειστικά σχεδόν τις ανάγκες του Κέντρου και αξιοποιείται κυρίως ως εκθεσιακός χώρος προβολής αλλά και διάθεσης προϊόντων.

Η λειτουργία του Κέντρου στοχεύει παράλληλα στον εκσυγχρονισμό και την διεύρυνση των δραστηριοτήτων του Ινστιτούτου Βιομηχανικών και Κτηνοτροφικών Φυτών Λάρισας με την διεύρυνση του ερευνητικού του έργου και την ανάπτυξη καινοτόμων δράσεων στον πρωτογενή τομέα.

Σε διακριτό χώρο του Πάρκου προβλέπεται, ως παράρτημα του Κέντρου, οργανωμένη περιοχή γεωργικής γης (urban farming) με στόχο την παροχή της δυνατότητας σε κάθε ενδιαφερόμενο να μεταφέρει γνώσεις, εμπειρίες και προβληματισμούς σε σχέση με την διαχείριση της γεωργικής γης με περιβαλλοντικά κριτήρια και στόχο την παραγωγή καινοτόμων ανταγωνιστικών προϊόντων.

Πολιτιστικό χωριό

Η ενότητα αυτή των κτιρίων αποτελεί τον πυρήνα της καλλιτεχνικής έκφρασης του πάρκου. Περιλαμβάνει χώρους φιλοξενίας και δημιουργίας καλλιτεχνών από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Είναι μια κυψέλη δημιουργικότητας (Creative Hub) και ένας συνεργατικός χώρος πολιτιστικών παραγόντων (Co-working space) στα πλαίσια διεθνώς επιτυχημένων προτύπων.

Οι παρεμβάσεις στο κέλυφος των αποθηκών και η προσθήκη νέων κτιρίων και κατασκευών αποσκοπεί στη καλύτερη προσαρμογή των χώρων στις νέες λειτουργικές απαιτήσεις αλλά κυρίως στη διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος συνολικά με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και ανοικτού στην ελευθερία έκφρασης των καλλιτεχνών.

Μολονότι η γενική διάταξη των κτιρίων εξασφαλίζει προφανείς προσβάσεις στο συγκροτήμα, επιλογή είναι η περαιτέρω αποσύνθεση των κτιριακών όγκων με την δημιουργία διαμπερών ανοιγμάτων (στοές) για την δημιουργία περισσότερων προσβάσεων από τον περιβάλλοντα χώρο και κατά συνέπεια την ουσιαστικότερη ένταξη του συγκροτήματος στο χώρο του πάρκου.

Βασική επέμβαση στο υφιστάμενο κέλυφος των κτιρίων 1, 2 και 3 είναι η δημιουργία στοών κατά μήκος των όψεων των κτιρίων που δημιουργούν στεγασμένους διαδρόμους, και εξυπηρετούν προστατευμένες από δυσμενείς καιρικές συνθήκες και σκιασμένες διαδρομές.

Οι χώροι εργασίας των καλλιτεχνών (studio) αναπτύσσονται αποκλειστικά στο κτίριο 3, σε διαμπερή διάταξη και μεγάλα ανοίγματα και στις 2 τους πλευρές με στόχο οι χώροι αυτοί, που αποτελούν τον πυρήνα της δημιουργικότητας του συγκροτήματος, να είναι ευρύτερα ανοικτοί και προς το χώρο του πάρκου ώστε να αποτελούν βιωματική εμπειρία του χρήστη. Είναι χώροι πλήρως εξοπλισμένοι για χρήση από κάθε ενδιαφερόμενο καλλιτέχνη.

Η εσωτερική δομή των κτιρίων, με την πυκνή σχετικά διάταξη των κατακόρυφων στοιχείων του φέροντα οργανισμού, δεν εξυπηρετεί απόλυτα την δημιουργία ενός σύγχρονου χώρου συγκεντρώσεων – συνεδρίων και εκδηλώσεων. Για το σκοπό αυτό προτείνεται η δημιουργία ενός ανάλογου χώρου υπόγεια κάτω από την κεντρική αυλή του συγκροτήματος. Ο υποβιβασμός αυτός συνδυάζεται και με την δημιουργία μικρού εκθεσιακού χώρου στο επίπεδο αυτό (foyer αίθουσας).

Με στόχο την προβολή των δραστηριοτήτων του πολιτιστικού χωριού στο χώρο του πάρκου αλλά και για την αισθητική εντοποίηση των κτιρίων προτείνεται η δημιουργία μεταλλικής χωροκατασκευής εγκάρσια και πάνω από τα κτίρια 1 και 2. Στη κατασκευή αυτή υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης από την αυλή του συγκροτήματος.

Η κατασκευή αυτή πέραν της χρησιμότητας της ως διαδρόμου θέασης του πάρκου από ψηλή στάθμη αξιοποιείται για την προβολή διαφημιστικού υλικού σχετικά με τις εκδηλώσεις αλλά και ως χώρος καλλιτεχνικής έκφρασης γενικότερα.

Οι χώροι φιλοξενίας αναπτύσσονται στα κτίρια 1 και 2. Στο κτίριο 4 διαμορφώνεται η είσοδος και ο χώρος υποδοχής του συγκροτήματος από την πλευρά της πόλης καθώς και ο χώρος του Εστιατορίου – Αναψυκτηριού με τους απαραίτητους χώρους διοίκησης καθώς και βοηθητικούς χώρους (H/M και γενική αποθήκη).

Η αυλή του συγκροτήματος είναι ο υπαίθριος χώρος δημιουργικής έκφρασης των καλλιτεχνών.

Αξιοποιείται ως εκθεσιακός χώρος έργων μεγάλου μεγέθους και για ποικίλες εκδηλώσεις (πχ. παραστάσεις, προβολές, χορό, κλπ.). Σημαντικό στοιχείο της είναι η αβαθής υδάτινη επιφάνεια που περιβάλλει τη ράμπα προς τους υπόγειους χώρους.

Ο υπαίθριος χώρος εκδηλώσεων του Πολιτιστικού χωριού δεν περιορίζεται αποκλειστικά στο χώρο της εσωτερικής αυλής του συγκροτήματος αλλά επεκτείνεται και πέραν των στενών ορίων της, στον ευρύτερο χώρο της Κεντρικής Πλατείας, με προφανή στόχευση την δυναμική προβολή της καλλιτεχνικής δημιουργικότητας (street art) στο χώρο του πάρκου.

Δημιουργούνται περίπου 50 ανεξάρτητοι χώροι φιλοξενίας καλλιτεχνών δυναμικότητας 1 έως 2 ατόμων.

Επιμέρους χώροι υποδοχής , βοηθητικοί χώροι και χώροι υγιεινής προβλέπονται διάσπαρτοι σ' όλα τα κτίρια.

Ελεύθεροι χώροι πάρκου

Η οργάνωση των ελεύθερων χώρων του πάρκου γίνεται σε 3 διακριτά συστήματα.

Ζώνες πρασίνου

Είναι οι χώροι στους οποίους γίνεται με ελεύθερη διάταξη και κατά περίπτωση φύτευση δένδρων , θάμνων, καλλωπιστικών φυτών και άλλων ειδών για την δημιουργία ποικιλίας θεματικών και χρωματικών εποχιακά συνθέσεων και οπτικών απόψεων του πάρκου αλλά και διαμορφώνονται ανοικτοί ελεύθεροι ακάλυπτοι χώροι για ποικίλες δραστηριότητες κυρίως αναψυχής και αθλητισμού.

Η φύτευση σηματοδοτεί μια σειρά από αλλαγές στη λειτουργία του χώρου.

Η παρουσία των φυτών εκτός από την αισθητική απόλαυση που εξασφαλίζουν στον χρήστη, εξυπηρετούν και άλλους σκοπούς αφού με την παρουσία τους επηρεάζουν σημαντικούς λειτουργικούς παράγοντες όπως είναι το μικροκλίμα της περιοχής, ο έλεγχος του θορύβου, η προστασία του εδάφους από διάβρωση, ο έλεγχος (φιλτράρισμα) της αντανάκλασης του ηλιακού φωτός, η μείωση της οπτικής ρύπανσης κλπ.

Η κατάλληλη φύτευση μπορεί να εξασφαλίσει τον έλεγχο ακόμα και τον καθορισμό κινήσεων ή να οριοθετήσει περιοχές, πολλές φορές αποτελεσματικότερα από τη χρήση τεχνητών στοιχείων (πχ. φράκτες με πολύ πυκνή βλάστηση με ή χωρίς παρουσία αγκαθωτών θάμνων).

Τα πολλά είδη, οι πολλές ποικιλίες φυτών και η κατάλληλη τοποθέτηση τους εξασφαλίζουν πλήθος σχημάτων, χρωμάτων και μεγεθών. Η διαφορετική εποχή άνθησης διαφόρων φυτών , καλλωπιστικών θάμνων και δένδρων μπορεί να εξασφαλίσει στο χρήστη του πάρκου την οπτική απόλαυση όλη τη διάρκεια του έτους, ενώ τα φυλλοβόλα δένδρα προσδίδουν εποχιακά μια ιδιαίτερη χρωματική πινελιά στο χρώμα του πάρκου.

Οι κατηγορίες φύτευσης που θα χρησιμοποιηθούν στην κηποτεχνία του πάρκου είναι :

- Καλλωπιστικά δένδρα (αιθαλή και φυλλοβόλα) που αναπτύσσουν μεγάλη επιφάνεια φυλλώματος, δίνουν σκιά και δημιουργούν ευχάριστο και δροσερό περιβάλλον, προσφέρουν εντυπωσιακές χρωματικές εναλλαγές, κατακρατούν την σκόνη της ατμόσφαιρας και δημιουργούν τα εντυπωσιακότερα ίσως σημεία του πάρκου λόγω του όγκου και της εμφάνισής τους. Επιλέγονται μεγάλα δέντρα σε εκτεταμένους χώρους πρασίνου και μικρά δένδρα με ιδιαίτερο σχήμα κατά μήκος πεζοδρόμων ή κοντά σε χώρους καθιστικών.

Ενδεικτικά προτείνονται:

Αιθαλή δένδρα

Ξυλοκερατιά ή Κουτσουπιά (*Ceratonia siliqua*) , Μανόλια (*Magnolia grandiflora*), Πεύκη η πιπυς (Κουκουναριά) (*Pinus pinea*) , Ελιά (*Olea*), Leiland

Φυλλοβόλα δένδρα :

Ακακία ροδομεταξος ή Κωνσταντινουπόλεως (*Acacia julibrissim*) , Ελαιαγνος (Μοσχοπια ,τζιτζιφιά) (*Eleagnus augustifolia*) , Ροβινία ή ψευδακακία (κοινή Ακακία) (*Robinia pseudoacacia*) , Κερκίδα (Κουτσουπιά ή Δένδρο του Ιούδα) (*Cercis siliquastrum*) , Προυνος ο πισσαρδειος (Δαμασκηνιά η καλλωπιστική) (*Prunus pissardii*) , Τίλια η Πλατύφυλλος (Φιλύρα η πλατύφυλλη, Φλαμουριά) (*Tilia platyfollos*)

- Καλλωπιστικοί θάμνοι (αιθαλείς και φυλλοβόλοι), που εξασφαλίζουν αρκετό χρώμα την περίοδο της άνοιξης και του καλοκαιριού και πολύ βλάστηση το φθινόπωρο και το χειμώνα.
Ενδεικτικά προτείνονται:
Ψηλοί θάμνοι φυλλοβόλοι
Ιβίσκος ο Συριανός (*Hibiscus syriacus*) , Λαγκερστρεμια (*Lagerstroemia indica*), Σπειραία (*Spiraea prunifolia*)
Ψηλοί θάμνοι αιθαλείς
Κασσία (*Cassia corymbosa*) , Κυδωνιαστρο το ιτεοφυλλο (*Cotoneaster salicifolia*) Πιττοσπορο (Αγγελική) (*Pittosporum tobira*) , Τούγια (*Thuja occidentalis*)
- Ετήσια καλλωπιστικά φυτά με εποχιακή ανθοφορία που δεν έχουν μεγάλες καλλιεργητικές απαιτήσεις και φυτεύονται ομαδικά κατά θέσεις για την δημιουργία αντιθέσεων με το υπόλοιπο περιβάλλον.
Ενδεικτικά προτείνονται:
Μελισσοχορτο (*Alyssum maritimum*), Ανεμωνη (*Anemone coronaria*), Βιολεττα (*Matthiola incana*), Καλεντουλα (*Calendula officinalis*), Βεγονια (*Begonia semperflorens*), Πετουνια (*Petunia hybrida*), Πανσές (*Viola tricolor*), Σαλβια (*Salvia splendens*)
- Φυτά ποώδη πολυετή, δεν απαιτούν ιδιαίτερες καλλιεργητικές εργασίες, εγκλιματίζονται εύκολα, έχουν συνεχή και άφθονη ανθοφορία και υπάρχουν σε μεγάλη ποικιλία μεγεθών , σχημάτων και χρωμάτων ώστε να ικανοποιούνται πολλές ανάγκες κατά τη δημιουργία ενός αισθητικού συνόλου.
Ενδεικτικά προτείνονται:
Φασκόμηλο , Δεντρολίβανο , Ρίγανη , Θυμάρι , Λεβάντα και Λουΐζα.
- Φυτά εδαφοκαλυψης (χλοοτάπητες), που αποτελούν απαραίτητο στοιχείο σχεδιασμού του χώρου αφού δημιουργούν ένα φυσικό περιβάλλον το οποίο προσφέρεται για ποικίλες δραστηριότητες (αναψυχή, αθλητισμός). Ένας χλοοτάπητας απαιτεί ιδιαίτερα μεγάλες ποσότητες νερού για την συντήρηση του και τακτικό κούρεμα γιατί αλλιώς καταστρέφεται και παρουσιάζει εικόνα εγκαταλελειμμένου χώρου. Είναι επομένως ιδιαίτερα σημαντική η επιλογή του μεγέθους τέτοιων χώρων.
- Υδροχαρή φυτά, που τοποθετούνται σε παρόχθιες φυτεύσεις ή σε νησίδες μέσα σε υδάτινους χώρους δίνοντας τρίτη διάσταση στο επίπεδο του νερού.
Ενδεικτικά προτείνονται:
Καλάμι (*Arundo donax*), Πάπυρος (*Cyperus papyrus*), Τυφα (*Typha latifolia*), Νούφαρα (*Nymphaea alba*).
- Παχυφυτα και κάκτοι σε επιλεγμένες νησίδες του πάρκου.

Οι παράγοντες που γενικά επηρεάζουν την επιλογή του είδους των φυτεύσεων είναι η δομή και η υφή του εδάφους, οι κλιματολογικές συνθήκες και το μικροκλίμα, οι καλλιεργητικές απαιτήσεις και η αντοχή των φυτών σε παράσιτα, έντομα, κλπ, το μέγεθος, το σχήμα, το άρωμα και το χρώμα των φυτών καθώς και ο ρυθμός πτώσης ανθών και καρπών, που μπορεί κατά περίπτωση να προκαλεί απλά ενόχληση αλλά και κινδύνους ατυχήματος.

Χώροι κίνησης και στάσης

Είναι οι σκληρές επιφάνειες του πάρκου που αποτελούν το βασικό δίκτυο κίνησης και στάσης πεζών και ποδηλάτων στο χώρο.

Περιλαμβάνουν βασικά στοιχεία εξοπλισμού όπως πυλώνες φωτισμού, υδάτινες επιφάνειες και στεγασμένα τμήματα διαδρομών (ενεργειακά στέγαστρα) τόσο για την προστασία από την ηλιακή ακτινοβολία, κυρίως την θερινή περίοδο, αλλά και χρήση ως ανοικτοί εκθεσιακοί χώροι.

Μικροί χώροι άθλησης (π.χ. υπαίθρια όργανα γυμναστικής, κλπ.), χώροι αναψυχής (π.χ. μικρά αναψυκτήρια, υπαίθρια επιδαπεδια παιχνίδια), χώροι ενημέρωσης (μικρά περίπτερα, κατακόρυφα ενημερωτικά στοιχεία) αλλά και χώροι δημιουργικής έκφρασης (π.χ. τοίχος για graffiti) αποτελούν στοιχεία των χώρων αυτών.

Χώροι εξοπλισμού

Σε διακριτούς χώρους του πάρκου φιλοξενούνται αθλητικές δραστηριότητες (γήπεδα αθλοπαιδιών), δραστηριότητες αναψυχής (παιδικές χαρές 3 τουλάχιστον ηλικιακών ομάδων, χώρος για εφήβους με χωροκατασκευές αναρρίχησης), πίστα skateboard και μικροί χώροι καθιστικών (ανάπαυση, περισυλλογή, διάβασμα).

Κυκλοφορία οχημάτων – Χώροι στάθμευσης

Η κυκλοφορία οχημάτων περιορίζεται περιμετρικά του πάρκου με μικρούς χώρους στάθμευσης να διαμορφώνονται στις οδούς Παιωνίου και Γρυμπογιαννη.

Εκτεταμένος χώρος στάθμευσης δυναμικότητας 185 αυτοκινήτων με πρόσβαση από τις οδούς Καλλισθενους και Γρυμπογιαννη δημιουργείται σε τμήμα του πάρκου που βρίσκεται σε επαφή με τους χώρους του 22^{ου} Δημοτικού Σχολείου και του Κλειστού γυμναστηρίου.

Το εσωτερικό βασικό δίκτυο του πάρκου είναι συνολικά προσβασιμο για οχήματα α' ανάγκης χαρακτηρίζεται όμως πρωτίστως ως χώρος κίνησης πεζών και ποδηλάτων.

Τμήματα του εγκεκριμένου εσωτερικού δικτύου δρόμων διατηρούνται και αποτελούν σημαντικά στοιχεία αστικού σχεδιασμού.

Βιοκλιματικός σχεδιασμός πάρκου και κτιρίων

Το ενεργειακό στέγαστρο που τοποθετείται στο χώρο της κεντρικής πλατείας του πάρκου αποτελεί βασικό στοιχείο αξιοποίησης της ηλιακής ενέργειας μέσω φωτοβολταϊκών συστημάτων, που αναπτύσσονται στην οροφή του. Αξιοποιούνται αντίστοιχα όλα τα μικρότερης κλίμακας στέγαστρα που τοποθετούνται κατά μήκος των βασικών διαδρομών κίνησης πεζών και ποδηλάτων.

Οι εκτεταμένες υδάτινες επιφάνειες μέσω του φαινομένου της εξάτμισης συντελούν γενικά στη βελτίωση του μικροκλίματος και ιδιαίτερα της αίσθησης θερμικής άνεσης στο χώρο. Ειδικά στο χώρο της Κεντρικής Πλατείας του πάρκου ο εμπλουτισμός του αέρα σε ποσοστό υγρασίας, κυρίως την θερινή περίοδο, εξασφαλίζεται με πίδακες που ανακυκλώνουν το νερό της λίμνης.

Η διαχείριση των υδάτινων πόρων γίνεται με την συλλογή των όμβριων υδάτων από τις σκληρές επιφάνειες του πάρκου, την αποθήκευση τους σε υπόγειες δεξαμενές και την διαχείριση τους, επικουρικά κυρίως, για τις ανάγκες συντήρησης και καθαρισμού του πάρκου. Παράλληλα οι μαλακές (χωμάτινες) επιφάνειες του πάρκου συμβάλλουν στην απορρόφηση του νερού της βροχής εμπλουτίζοντας έτσι τον υδροφόρο ορίζοντα στοιχείο καθοριστικό για την ανάπτυξη και συντήρηση των ζωνών φύτευσης και πρασίνου του πάρκου.

Ο περιορισμός των σκληρών επιφανειών του πάρκου και η δημιουργία σημαντικών στεγασμένων (φυσικά ή τεχνητά) χώρων συμβάλλει καθοριστικά στην βελτίωση της θερμικής άνεσης του πάρκου αλλά και του μικροκλίματος του άμεσα δομημένου περιβάλλοντος.

Τα φυτά περιορίζουν με τα φυλλάμματα τους την ηλιακή ακτινοβολία και δημιουργούν πιο ευχάριστες συνθήκες διαβίωσης (σκιά) σε περιπτώσεις υψηλών θερμοκρασιακών τιμών του αέρα (θερινή περίοδος). Λειτουργούν σαν επιφάνειες που

αντανακλούν την ηλιακή ακτινοβολία και η θερμότητα που απορροφούν είναι μηδαμινή συμβάλλοντας καθοριστικά στην βελτίωση της θερμικής άνεσης του χώρου και τέλος μπορούν να αποδώσουν μέσω της λειτουργίας της εξατμισοδιαπνοής σημαντικές ποσότητες νερού στον αέρα και να επηρεάσουν θετικά περιοχές με ξηρή γενικά ατμόσφαιρα.

Η περιμετρική κατά κανόνα ανάπτυξη ζωνών υψηλού πρασίνου ανθεκτικών στον αέρα και ζωνών με φυτά πυκνής βλάστησης παράλληλα με την νέα διαμόρφωση του ανάγλυφου του εδάφους δημιουργούν ένα είδος “αντιθρομβικού” φράκτη ενισχύοντας την μείωση της ηχητικής ρύπανσης από το αστικό περιβάλλον ιδιαίτερα στη κεντρική ζώνη του πάρκου, αλλά και την προστασία του εσωτερικού χώρου από δυσμενείς ισχυρούς ανέμους.

Η διαμόρφωση εκτεταμένων ζωνών πρασίνου βελτιώνει σημαντικά την ποιότητα του αέρα αφού μέσω του φαινομένου φωτοσύνθεσης – αναπνοής συντελεί στον εμπλουτισμό του σε οξυγόνο και στην απορρόφηση σημαντικών ατμοσφαιρικών ρύπων.

Με την ποικιλία χλωρίδας και πανίδας διαμορφώνονται οι προϋποθέσεις για την δημιουργία σημαντικών βιότοπων συμβάλλοντας έτσι στην διατήρηση της αστικής βιοποικιλότητας και της άγριας ζωής στο αστικό περιβάλλον.

Ως προς τα νέα κτίρια επισημαίνεται ότι το Μουσείο Εδαφών και Γεωργικής τεχνολογίας διαμορφώνεται συνολικά υποσκαφο (κάτω από τον προτεινόμενο λόφο της νέας διαμόρφωσης του ανάγλυφου του εδάφους) με αποτέλεσμα να περιορίζονται σημαντικά οι ενεργειακές απώλειες του κτιριακού κελύφους ενώ κάτι ανάλογο συμβαίνει τόσο με το Κέντρο Προώθησης Αγροτικής Καινοτομίας, που διαμορφώνεται κάτω από το ψηλό τμήμα της Κεντρικής Πλατείας του πάρκου αλλά και την Αίθουσα Εκδηλώσεων – Συνεδρίων του Πολιτιστικού χωριού, που διαμορφώνεται υπόγεια κάτω από την αυλή του συγκροτήματος με αποτέλεσμα να περιορίζονται αισθητά οι ενεργειακές τους απώλειες.

Για την ενεργειακή αναβάθμιση των υφισταμένων κτιρίων των αγροτικών αποθηκών προβλέπεται η επικάλυψη των στεγών με βιομηχανικά panels τραπεζοειδούς διατομής τοποθετημένα σε απόσταση από την υφιστάμενη πλάκα επικάλυψης των κτιρίων ώστε να δημιουργηθεί ζώνη αεριζόμενου κενού, που βελτιώνει σημαντικά την θερμομονωτική ικανότητα του κελύφους. Στο κτίριο 3 και ειδικότερα στο τμήμα της στέγης με νότιο προσανατολισμό θα προσαρμοσθούν επι πλέον συλλέκτες ηλιακών θερμοσιφώνων για την παραγωγή ζεστού νερού χρήσης για τις ανάγκες λειτουργίας των κτιρίων συνολικά.

Οι όψεις των κτιρίων ανακατασκευάζονται συνολικά με την δημιουργία νέων ανοιγμάτων και πλήρων επιφανειών, ενεργειακά σύγχρονων, που εξυπηρετούν τις νέες λειτουργικές ανάγκες των κτιρίων.

Συνολική αξιολόγηση πρότασης

Συμπερασματικά, με τον σχεδιασμό του χώρου επιδιώκεται η δημιουργία ενός πάρκου με έντονα διαφορετικό χαρακτήρα, ενός πάρκου ισχυρά διαφοροποιημένου από την δομή του αστικού περιβάλλοντος, ενός νέου σημαντικού χώρου πρασίνου για την πόλη με στοιχεία πράσινων παρεμβάσεων, κυκλικής οικονομίας και τέτοια που συμβάλλουν καθοριστικά στον περιορισμό του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και γενικότερα της βελτίωσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων.